Nieuwe galerie met accent op Nederlandse kunst

ORANJESTAD — Aruba is binnenkort een kunstgalerie rijker. Komende vrijdag opent 'Galería Sala de Arte contemporary and fine arts' haar deuren. Eigenaar Rachel Fontaine laat weten dat vanaf 1 december iedereen welkom is om te komen kijken in de galerie, die in een woonhuis is gevestigd aan Kamay 22 in Noord.

Zo is er werk te zien van de Nederlandse fotograaf Titus Brein en abstracte schilderijen van Frits Heimans en Cobra-achtige schilderijen van Rob van Trier, laat de organisatie weten. Ook is er werk te zien van photography art director Antonio Mora uit Spanje, en tekeningen en schilderijen van Abi Joy Samuel uit Engeland.

Fontaine legt uit dat de galerie niet gesubsidieerd is, bezoekers kunnen gratis komen kijken en bijvoorbeeld een kopje koffie kopen en appeltaart. De ruimte is beschikbaar om verhuurd te worden voor evenementen, zakelijke bijeenkomsten en men kan ook overnachten op de locatie via Airbnb.

De eigenaar organiseert ook kunstworkshops, kunstrondleidingen voor kinderen en kunsteducatie volgens methode 'Atelier in een koffer' van cultuurpedagoog Sabine Plamper. De opening vindt plaats op vrijdag 26 november tussen 16.00 en 21.00 uur, hiervoor moet een afspraak gemaakt worden via info@saladearte,org of Whatsapp 731-4142. Ook voor bezoek wordt aangeraden vooraf contact op te nemen, aangezien de ruimte mogelijk verhuurd kan zijn. Meer informatie is te vinden via www.saladearte.org of sociale media www.facebook.com/artgalleryaruba en www.instagram.com/saladearte_aruba/

Tweede editie Ride4Kids 28 november

ORANJESTAD — De Kiwanis Club of Palm Beach organiseert samen met de Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (Skoa) het fietsevenement Ride4Kids op 28 november. Doel van de fietstocht is om geld in te zamelen voor kinderen wier ouders moeite hebben om het schoolgeld te betalen.

In deze sportieve uitdaging gaan de wielrijders om 03.00 uur 's nachts van start en fietsen zo'n 75 kilometer over het eiland. Rond 10.00 uur 's ochtends worden ze verwacht bij de finish, die is bij het Neptali Henriquez Park in Oranjestad. Daar zijn sponsors en publiek welkom. Er doen 12 leden van de Kiwanis Club mee, waarvan er twee gezegd hebben de hele ronde van 75 kilometer te completeren. De voorzitter zelf gaat voor het dubbele, 150 kilometer. Mensen kunnen een bedrag naar keuze doneren of de hoeveelheid afgelegde kilometers sponsoren.

Om te sponsoren kan men contact opnemen via de Facebook-pagina van de serviceclub of via e-mail ride4kids@kiwanispalmbeach.com of president@kiwanispalmbeach.com. Dan krijgt men een digitaal formulier om in te vullen.

Serviceclubrijders in training.

Zingen voor ouderen om vreugde te brengen

ORANJESTAD — Fundacion Movemento Ta Bida (FMTB) organiseert vanuit programma Hunto Grandi Grandi Hunto (HGGH) samenkomsten met zang in de woonwijken waarbij van huis tot huis gegaan wordt bij oudere mensen. Het idee is om tijdens de feestdagen vreugde en liefde te verspreiden. Dit gebeurt van 13 tot 17 december. De bedoeling is dat er in elke wijk zo'n twintig huizen worden bezocht en er kunnen maximaal 150 mensen meedoen aan het project. Bij elke ronde doen maximaal vier muzikanten mee, die hun muziek vanaf de patio, veranda of voor de deur brengen. Hierbij wordt rekening gehouden met de coronaregels van de Directie Volksgezondheid (DVG). De organisatie vraagt om ouderen die zich eenzaam in huis voelen, weinig sociale contacten hebben of te maken hebben met gevoelens van droevigheid, zich aan te melden voor een bezoekje. Aanmelden kan bij de volgende vrijwilligers tussen 09.00 en 17.00 uur: Frances Figaroa (Noord) 562-6201, Rosa Leon (Oranjestad - Pos Chiquito) 641-9272, Shermine Maduro (Dakota) 562-5225, Yolanda Wolter (Paradera - Tanki Leendert) 592-3731, Rita Ras (Santa Cruz) 594-8735 en Lena Orman (San Nicolas) 565-1145.

Breinbreker van de dag

Elke dag vindt u in de Amigoe op deze pagina een Sudoku. Plaats de cijfers 1 tot en met 9 zo in het diagram dat elk cijfer precies één keer voorkomt in elke rij en elke kolom. Elk van de cijfers 1 tot en met 9 moet ook precies één keer voorkomen in elk van de vetomrande 3-bij-3-vierkanten.

					4		6	
	7	9						
4					7			3
			7		3	5		1
	5			6			8	
3		2	9		8			
5			8					9
						8	4	
	2		1					

DIFFICULTY RATING: ★★★★☆

De oplossing voor de Sudoku staat op pagina 9 in deze krant.

Promovenda Amber van Veghel onderzoekt CO2-uitstoot Arubaanse voedselconsumptie

'De carbon footprint van kleine eilanden is per persoon niet noodzakelijk ook klein'

ORANJESTAD — "Een switch van rundvlees naar kip is ook al een stap", zegt PhD-kandidate Amber van Veghel. Ze doet aan de Universiteit van Aruba (UA) onderzoek naar de duurzaamheid van de Arubaanse voedselconsumptie. "Ik kan nu al zeggen dat er bos is gekapt voor het rundvlees dat Aruba importeert."

door **Kees Beekmans**

Het mag gezegd: bescheidenheid siert onderzoeker Amber van Veghel. Ze put hoop uit minuscule veranderingen. Ze vertelt het verhaal van Superfood, dat in zijn cafetaria een bonengerecht met spekjes serveerde. Op verzoek van een klant - een studente van Van Veghel - bleek het bedrijf best bereid de spekjes er in het vervolg apart bij te doen. "Als mensen ernaar vragen komt het wel."

Het komt wel: de veranderingen die nodig zijn om de klimaatcrisis tegen te gaan. De 27-jarige Amber van Veghel, geboren op Curaçao, behaalde in Wageningen een master in Levensmiddelentechnologie en in Duurzaamheid. Sinds een jaar doet ze aan de Universiteit van Aruba promotie-onderzoek naar de milieu-effecten van de voedselconsumptie op kleine eilanden. Ze is een van de tien PhD's aan het nieuwe SISSTEM-programma, en haar onderzoek richt zich vooral op rundvlees, de Arubaanse consumptie daarvan. Hoeveel CO2 is daarbij vrijgekomen? Van Veghel kijkt naar de hele keten: van de koe die ergens ter wereld in de wei staat, tot aan de biefstuk in de schappen van Ling & Sons, of op het bord bij Barefoot. Wat is de *carbon footprint* van die keten?

"Mensen denken vaak dat verpakking en vooral transport - Aruba importeert bijna al zijn voedsel - voor de meeste uitstoot van broeikasgassen zorgt, maar dat is maar het topje van de ijsberg. De koeien op het land en de productie van veevoer zorgen voor veel meer uitstoot. En voor het land waarop de koeien staan is misschien bos gekapt, en voor het voer dat ze eten misschien ook, want ook daar is land voor nodig. Vaak worden bij de veevoerproductie bovendien pesticiden gebruikt, en kunstmest. Ik kijk naar de milieu-effecten van de hele levenscyclus van een product."

De vis-keten

De twee masterstudenten die ze begeleidt aan de Katholieke Universiteit Leuven - dat is een onderdeel van haar PhD - kijken naar de Arubaanse import van kip- en visproducten. "Vooral vis is interessant", zegt Van Veghel, "omdat de ketens daarachter zo weinig transparant zijn. Vis wordt op de ene plek gevangen, op een andere verpakt, en weer ergens anders gegeten." Het is maatschappelijk relevant om onderzoek naar voedselconsumptie te doen omdat onze voedselproductie wereldwijd verantwoordelijk is voor tussen een kwart en een derde van de totale CO2-uitstoot. En het is relevant dit onderzoek juist op Aruba te doen omdat de carbon footprint van de voedselconsumptie van kleine eilanden per persoon niet noodzakelijk ook klein is. Van Veghel: "Dat is een ernstige misvatting." Er is veel onderzoek gedaan naar de carbon footprint van de voedselconsumptie van grote landen, en ook wel naar die van eilanden, "maar daarbij is de *islandness* van een eiland vaak over het hoofd gezien. Er is echt meer research nodig."

Amazonewoud

Met de uitkomsten van gedegen en gericht onderzoek hier ter plekke, kan Aruba straks zelf zien waar in de keten de milieu-effecten het grootst zijn, en hoe het zijn CO2-uitstoot kan verkleinen - voor zichzelf, dat vooral, want juist kleine eilanden zijn kwetsbaar voor klimaatverandering. Alle reden dus voor deze eilanden zich af te vragen wat ze daar zelf tegen kunnen doen. Op die vraag moet het onderzoek van Van Veghel antwoord helpen geven. Nu al durft ze te voorspellen dat een van haar conclusies zal zijn dat er bos is gekapt voor het rundvlees dat Aruba importeert. "In het Amazonewoud van Brazilië. Dan heb je dus niet alleen te maken met CO2-effecten maar ook met andere milieu-effecten, zoals het verlies van biodiversiteit."

Ze durft dit te voorspellen omdat er al veel gegevens op dit gebied zijn. "Ik verbaas me er soms over hoeveel er al is. Er is bijvoorbeeld een database (www.trase.earth), ontzettend goed gemaakt, die zijn aandacht richt op producten die bijdragen aan ontbossing. Ik kan daarin precies zien uit welke Braziliaanse gemeente het rundvlees komt dat op Aruba wordt geïmporteerd." Maar ook het Arubaanse Centrale Bureau voor de Statistiek (CBS) is voor haar een onmisbare bron voor importgegevens van voedsel.

Import rundvlees

Van Veghel kijkt vooral naar de milieu-effecten van de import van rundvlees, omdat uit een eerste analyse blijkt dat die de hoogste bijdrage levert aan de carbon footprint van de Arubaanse voedselimport: 26 procent, terwijl rundvlees in gewicht maar drie procent van de import vormt. Voor alle dierlijke producten tezamen geldt ongeveer hetzelfde: in gewicht maar 24 procent van de totale voedselimport, maar voor 65 procent verantwoordelijk voor de carbon footprint ervan. Hier valt voor het eiland dus winst te behalen. Maar hoe?

Van Veghel: "Door rundvlees bijvoorbeeld uit de Verenigde Staten of uit Nederland te gaan importeren, niet meer uit Brazilië. Of elders uit Brazilië, want zelfs binnen dat land varieert de carbon footprint van de productie van rundvlees." Maar dan moet je wel weten waar de footprint het kleinst is - gegevens die de promovenda straks hoopt te delen met importeurs, groothandelaren, restaurants, hotels, supermarkten. "Ik ga contact opnemen met betrokkenen bij het Arubaanse voedselsysteem. Ik heb hun kennis en ervaringen ook nodig om erachter te komen hoe het voedsel de consument precies bereikt." En zelf, denkt ze, zullen al deze stakeholders vermoedelijk ook baat hebben bij meer inzicht in de milieu-impact van hun voedsel, want er is een tendens naar meer duurzaamheid. "Duurzaamheid kan een marketingstrategie worden, en dan snijdt het mes aan twee kanten."

Kanttekening

Maar hier wil Van Veghel graag een kanttekening bij maken. "Ja, ik wil samen met deze betrokkenen op zoek naar mogelijkheden om duurzamer te eten, maar zonder af te doen op lekker eten, of op cultuur en traditie. We moeten switches gaan maken, dat kan niet anders, maar een switch van rundvlees naar kip is ook al een stap. Daarmee maken we de carbon footprint ook kleiner. Maar ik ga niet zeggen dat we allemaal vegan moeten worden. Ikzelf eet af en toe ook vlees, zelfs nu ik me zo bewust ben van de milieu-impact, omdat ik het lekker vind." Ze noemt zichzelf flexitariër en verkondigt graag dat je beter kip dan kaas kunt eten als je rekening wilt houden met het milieu, omdat je voor kaas koeien nodig hebt en koeien deel uitmaken van het rundvleessysteem, met z'n gigantische milieu-effecten.

Maar als ze in het cafetaria van de universiteit eet, mijdt ze de vleesgerechten en eet ze vegetarisch. "Omdat ik vind dat organisaties die voedsel aanbieden voorop moeten lopen in deze transitie naar meer plantaardig, vooral organisaties met een band met de overheid. Gelukkig serveert de universiteit altijd vegan-hapjes bij borrels, en mensen vinden het hartstikke lekker. Maar vroeg of laat zal de hele wereld hier doorheen moeten."

Daarom wil ze haar kennis graag aan de wereld doorgeven, te beginnen op Aruba. Haar studenten - het derde onderdeel van haar PhD is lesgeven - hebben berekend wat de CO2-uitstoot is van hun eigen voedselconsumptie. Een van hen schrok daar zo van dat hij minder vlees is gaan eten. Ze zal haar onderzoeksresultaten straks niet alleen bekendmaken in wetenschappelijke tijdschriften, maar wil ze ook presenteren aan de stakeholders met wie ze contact heeft gehad. "En misschien mag ik hier ook nog zeggen dat wie een lezing over duurzaamheid wil organiseren mij daar altijd voor mag benaderen."